

9.3. Sætningsbygning og ordvalg

Præsentation

Denne opgave har til formål at skabe større bevidsthed om, hvilken rolle sætningsbygning og valget af ord har for forståelsen af en lyrisk tekst.

Opgaven tager udgangspunkt i Carsten Hauchs digt *Den Elskede* (1837)

Opgaver

1. Lav en opstilling over de sætninger, der findes i digtet.

Undersøg herefter de enkelte sætninger med henblik på:

- sætningernes længde og grammatiske opbygning
- sætningernes karakter (fuldstændige eller ufuldstændige sætninger)
- sammenhængen mellem sætningerne (sideordning, underordning)
- forholdet mellem sætningerne og digtets strofeopbygning (sammenfald eller uoverensstemmelse).

Ombryd i forbindelse hermed digtet, så der ikke er overensstemmelse mellem strofer og sætninger, og diskuter, hvilke betydning dette har for vores opfattelse af digtet.

2. Opstil et skema over de ord, der optræder i digtet, fordelt efter ordklasser.

Diskuter, hvad fordelingen på ordklasser fortæller om digtets indhold og tema. Er ordforrådet generelt højtideligt eller mere hverdagsagtigt?

Overvej i forlængelse heraf, hvordan forfatteren har anvendt de forskellige ordklasser. Overvejelserne kan bl.a. komme ind på følgende områder:

- *Verberne*: Hvilken betydning har verbernes tid, er der tale om statiske eller dynamiske verber?
- *Substantiverne*: Er der tale om konkrete eller abstrakte substantiver, virker substantiverne gammeldags eller moderne, står substantiverne i bestemt eller ubestemt form?
- *Adjektiverne*: Er adjektiverne subjektive eller objektive, er der tale om sammensatte adjektiver?
- *Andre ordklasser*: Forekommer der ord der tilhører andre ordklasser i digtet. Er der mange konjunktioner, forekommer der udråb eller adverbier osv.?

9 Lyriske tekster

Tekst

Carsten Hauch:

Den elskede

1. De hvideste Perler i Havet er spredt,
Og Bølgerne vandre derover,
Den Skat, du søger og aldrig har seet,
Jeg her at beskrive dig lover.
2. Først maa hun eje den yndigste Fod
For Hjulet og Væven at træde,
Dertil et ærligt og trofast Mod,
Der deler din Sorg og din Glæde.
3. En Barm maa hun eie saa varm og saa fuld,
To Arme saa blendende hvide,
Dertil en Tunge saa reen som Guld,
Der tier og taler i Tide.
4. Og snildt maa hun flette sin Tankes Net,
Og Smilet maa røbe Forstanden,
Hendes Gang maa være saa svævende let,
Som Bølgens, der træder mod Stranden.
5. Og øjet maa ligne den sagte Strøm,
Hvori sig Fuldmaanen maler,
Men Hjertet maa drømme saamangen Drøm.
Hvorom ei Læberne taler.
6. Mig Nattergalen i grønne Lund
Betroed hvor hun havde hjemme,
Jeg lytted dertil i en Midnatsstund,
Og mon det om Morgenen glemme.